Ὁλόκληρος ἡ Ποιμαντική ἐγκύκλιός του πρός τόν Ἱ. Κλῆρον καί τόν φιλόχριστον λαόν

ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ Η ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙΝ ΣΥΝΕΙΔΗΤΩΣ

Διότι συνειδητῶς ἀρνεῖται τήν θεμελιώδη ἀρχήν τῆς Πίστεώς μας, τήν Ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Μέ τήν καῦσιν τῶν νεκρῶν ἡ κοινωνία προσυπογράφει τόν μηδενισμόν της

Ὁ Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφείμ εἰς Ποιμαντικήν ἐγκύκλιόν του πρός τόν Ἱερόν Κλῆρον καί τόν φιλόχριστον λαόν τοῦ Θεοῦ ἐπισημαίνει ὅτι δέν ἐπιτρέπει τήν τέλεσιν ἐπικηδείου ἤ ἐπιμνημοσύνου Ἀκολουθίας εἰς οἱονδήποτε, ὁ ὁποῖος θά ἐπιλέξη συνειδητῶς τήν ἀποτέφρωσιν τοῦ νεκροῦ σώματός του, ἀρνούμενος ἔργῳ τήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν. Ὑπογραμμίζει, ἐπίσης ὅτι ἡ ἀποτέφρωσις δέν εἶναι ἀτομικόν δικαίωμα διά τά πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, διότι εἶναι μία καθαρά μηδενιστική πρᾶξις, ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τό τέλος τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ ἀντιδέτως ἡ ταφή σηματοδοτεῖ τήν ἐλπίδα καί τήν προσδοκίαν τῆς Ἀναστάσεως. Μέ τήν καῦσιν τῶν νεκρῶν ἡ κοινωνία προσυπογράφει τόν μηδενισμόν της.

Ἡ ἐγκύκλιος

Τό πλῆρες κείμενον τῆς Ποιμαντικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Μητροπολίτου Πειραιῶς ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Ἀγαπητοί Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Τυγχάνει γνωστόν ὅτι ἔνιοι ἐντόπιοι κύκλοι τοῦ διεθνιστικοῦ περιπαίγματος μή κηδόμενοι τῆς πατροπαραδότου Χριστιανικῆς παραδόσεως τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως διεισδύουν εἰς πᾶν μέσον ἐπικοινωνιακῆς μορφῆς καί δι' αὐτῶν εἰς τάς συνειδήσεις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, δηλητηριάζουν αὐτάς καί κλονίζουν τάς βάσεις τῆς πίστεως. Ὡσαύτως ἡ ἀδιαφορία περί τήν πίστιν καί τάς χριστιανικάς παραδόσεις, ὑπό τήν ἐπίδρασιν τῶν ἀνωτέρω ἀποκτᾶ ὁσημέραι ρίζωμα εἰς τάς ἠθικῶς ἀτόνους καί θρησκευτικῶς καχεκτικάς συνειδήσεις.

Ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, ὡς μήτηρ φιλόστοργος ἀντιλαμβανομένη τά σημεῖα τῶν καιρῶν καί τήν συστροφήν τῶν πονηρευομένων κατ' Αὐτῆς, πρός διαφύλαξιν τῆς Ὀρθοδόξου παραδόσεως σήμερον, πού ὑλοποιεῖται πλήρως καί ἑτοιμάζεται καταλλήλως ἡ διαδικασία καύσεως καί ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν σωμάτων, ὀφείλει διά καταλλήλου ἐνημερώσεως νά διαφωτίση τό χριστεπώνυμον πλήρωμα Αὐτῆς πρός καταρτισμόν τῶν Ἁγίων καί οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ κατά τούς θεοπνεύστους λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου (Ἐφεσ. Δ' 12) καί νά τονίση τάς πνευματικάς διαστάσεις καί τάς συνεπείας μιᾶς τοιαύτης ἐπιλογῆς εἰς τήν πνευματικήν ζωήν τοῦ πιστοῦ ἀπορρίπτουσα τήν καῦσιν τῶν νεκρῶν διά τά πιστά Της μέλη ὡς πρᾶξιν ἀπάδουσαν πρός τήν παράδοσιν Αὐτῆς, ὁριοθετοῦσα τήν πίστιν Αὐτῆς καί τόν σεβασμόν εἰς τό ἀνθρώπινον πρόσωπον καί κατ' ἐπέκτασιν εἰς τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, τό ὁποῖον ἀποτελεῖ ναόν καί κατοικητήριον τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Τό ἀνθρώπινον σῶμα εἶναι εἰκόνισμα τῆς ἀθανάτου ψυχῆς καί προβολή τῆς αἰωνιότητος εἰς αὐτόν τόν κόσμον. Ἡ καῦσις τοῦ σώματος ἀποτελεῖ εἰκονοκλαστικήν πρᾶξιν, πού προσβάλλει τήν πίστιν εἰς τήν αἰωνιότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ διαδικασία τῆς φθορᾶς τοῦ σώματος πρέπει νά εἶναι φυσική καί ποτέ ἐξαναγκασμένη. Ἡ φύσις ἀναλαμβάνει τήν φθοράν τοῦ σώματος. Ἡ καῦσις εἶναι πρᾶξις βίας ἐπί τοῦ σώματος. Ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας προερχομένη ἐκ τῆς τιμῆς τῶν ἁγίων λειψάνων πείθει ὅτι τά λείψανα πνευματικῶς ζοῦν, δι' αὐτό διά τήν Ἐκκλησίαν ἡ ταφή ἀποτελεῖ αἰωνία ἀξία καί ἡ καῦσις δέν θεωρεῖται ὡς ἀτομικόν δικαίωμα διά τά πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, διότι εἶναι μία καθαρά μηδενιστική πρᾶξις, πού σηματοδοτεῖ τό τέλος τοῦ ἀνθρώπου ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ταφή σηματοδοτεῖ τήν ἐλπίδα καί τήν προσδοκίαν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἡ καῦσις τῶν νεκρῶν εἰς οἱαδήποτε ἐπιχειρήματα καί ἄν θεμελιοῦται κεῖται ἐκτός τῆς Ὀρθοδόξου ἀληθείας, πού καθορίζεται ἀπό τό Ἀποστολικόν λόγιον: **"Οὕτω καί ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καί ἔστι σῶμα πνευματικόν. οὕτω καί γέγραπται· ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδάμ εἰς ψυχήν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν"**. (Α' Κορ. 15, 42-45).

Ἡ κοινωνία μέ τήν καῦσιν τῶν νεκρῶν προσυπογράφει τόν μηδενισμόν της. Μία κοινωνία πού δέν ἀποδέχεται τόν ἄνθρωπον εἰς τήν ἀσθένειάν του, τήν ἀδυναμίαν του καί τόν θάνατόν του, μία κοινωνία πού ἀποτεφρώνει τούς νεκρούς της, μία κοινωνία πού καταστρέφει καί τήν ἀνάμνηση τῆς ζωῆς καί τήν ἐνθύμισι τῶν μελῶν της, μία κοινωνία πού θεωρεῖ τήν ἀρχή τοῦ ἀνθρώπου τεχνητή καί ἐπιλεκτική καί τό τέλος του ὁριστικό καί ἀμετάκλητο, μία κοινωνία πού ἀρνεῖται τήν πνοήν τοῦ αἰωνίου καί ἐγκλωβίζεται εἰς τήν ἀσφυξίαν τοῦ ἐφημέρου τί σχέσι δύναται νά ἔχη αὐτή ἡ κοινωνία μέ τή ζωή; Ἀκόμη καί οἱ ἄθεοι ὑπεγράμμιζον τήν ἀνάμνησι τῶν ἐπιγείων θεῶν τους μέ ταριχεύσεις τῶν σωμάτων τους ὅπως εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ Λένιν.

Τό ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ χωρίς Θεόν, τοῦ πολιτισμοῦ χωρίς ἀξίες καί τοῦ μηδενισμοῦ χωρίς σκοπόν, τό ἀποτέλεσμα τῆς συγχύσεως τῆς ἀθεΐας εἶναι ἡ ἐξαφάνισις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ καῦσις καί τοῦ τελευταίου ὑπολείμματός του. Ἡ καῦσις τῶν νεκρῶν σωμάτων ὁδηγεῖ εἰς τήν καῦσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας.

Εἰς τήν ἀναζωπύρωσιν τοῦ ὅλου θέματος μέ τήν ὑπογραφήν ὑπό τῆς παρούσης Κυβερνήσεως τῆς σχετικῆς κοινῆς Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως καί τήν ὑλοποιησί του ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς καί μία προσπάθειαν προκλήσεως τῆς Ἐκκλησίας καί σταδιακῆς νεκρώσεως τοῦ αἰσθητηρίου τῆς πίστεως. Ἡ ἔννοια τῆς αἰωνιότητος ἀπομακρύνεται ἀπό τήν ἐμπειρίαν τῆς ζωῆς μας. Κάθε τι πού τήν ὑπενθυμίζει καί διακριτικῶς τήν ὑπογραμμίζει βαθμιαίως γίνεται ἀνεπιθύμητον εἰς τήν ἀποδοχήν του καί ἐνοχλητικόν εἰς τήν πρακτικήν του. Σύγχρονος διανοητής, ὑπεστήριξε εἰς ἄρθρον του ἀναφορικῶς μέ τό παρατηρούμενον ἀντιμεταφυσικόν μένος ὅτι ὅλη ἡ δῆθεν ἐκσυγχρονιστική νοοτροπία τῶν τελευταίων ἐτῶν, ἀποτελεῖ "συμπλεγματικήν ἀντιμεταφυσικήν μονομανίαν", πού ἑδράζεται εἰς μίαν "βασανιστικήν ψυχολογικήν ἀνασφάλειαν".

Ἡ πρακτική καί χρηστική ἀντίληψις ἔχουν ἐπικρατήσει καί ἔχουν ἀτονίσει τήν πνευματικήν καί βιωματικήν διάστασι τῶν γεγονότων. Τό ἀληθές καί τό ὡραῖον ἔχουν ὑποταγῆ εἰς τήν γυμνότητα καί τήν σκληρότητα τῆς ὀρθολογιστικῆς πρακτικῆς.

Ἡ λεπτομερής ἀναφορά πού γίνεται εἰς τήν θεόσωμον ταφήν τοῦ Κυρίου μας καί ὑπό τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, καταδεικνύει μέ ἀδιαμφισβήτητον τρόπον τήν μεγίστην σημασίαν της. Τό ἴδιο παρουσιάζεται εἰς τήν ὑμνογραφίαν καί ὑμνολογίαν ἡ κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ Μ. Βασιλείου, τοῦ Ὁσ. Ἐφραίμ, τῶν ἁγίων Μαρτύρων καί φυσικά ὅλων τῶν πιστῶν εἰς τάς ὑπερόχους ἐπικηδείους ἀκολουθίας. Αἱ ἑορταί τῆς ἀνακομιδῆς τῶν τιμίων λειψάνων καί ἡ παράδοσις καί ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας ἀποδεικνύουν ἀδιασείστως τόν σεβασμόν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, πού ἀποτελεῖ τό ἕνα στοιχεῖον τῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀνθρώπου καί ἑπομένως ἡ καῦσις αὐτοῦ τοῦ σώματος ὑποκρύπτει τήν περιφρόνησιν πρός αὐτό, τήν ἀπιστίαν εἰς τήν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν σωμάτων, τήν ἐξωχριστιανικήν πίστιν εἰς τήν μετεμψύχωσιν ἤ τήν ἄρνησιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ψυχῆς. Συνεπῶς ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία δεδικαιολογημένως διακηρύσσει ὅτι ἡ καῦσις τοῦ νεκροῦ σώματος ἀποτελεῖ ἔργῳ ἄρνησιν τῆς Ἀναστάσεως καί προκλητικήν διακήρυξιν μηδενιστικῆς ἀποχρώσεως.

Ἡ ἐξόδιος Ἀκολουθία συνδέεται ἀρρήκτως μέ ὅρασιν ἀνθρωπίνου σώματος καί ὄχι τέφρας. Ὅλα τά τροπάρια κάμουν λόγον διά κεκοιμημένον καί ὄχι ἀποτεφρωμένον, διά τελευταῖον ἀσπασμόν καί δι' ἐνταφιασμόν τοῦ σώματος καί ὄχι τῆς τέφρας. Ὁπότε ἐξάγεται εὐχερῶς ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά γίνη ἐξόδιος Ἀκολουθία πρό τῆς καύσεως οὔτε μετ' αὐτήν, ἐφ' ὅσον εἰς τήν πρώτην περίπτωσιν δέν θά ἀκολουθήση ταφή καί εἰς τήν δευτέραν δέν θά ὑπάρχη σῶμα.

Ἡ Ἐκκλησία ἀνεπηρέαστος ἐκ τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος θά ἐξακολουθῆ νά κηδεύη καί νά ἐνταφιάζη τά σώματα τῶν πιστῶν μελῶν Της, τά ὁποῖα εἶναι δυνατόν νά ἀποτελοῦν καί λείψανα, διότι ἡ ἀφθαρσία καί ἡ θαυματουργία τῶν λειψάνων ἀποτελοῦν τεκμήριον θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διαπορθμεύεται καί εἰς ὁλόκληρον τό σῶμα.

Ἡ ἐπιλογή τῆς ἀποτεφρώσεως εἶναι ἁμαρτία καί ἀποδεικνύει τήν λανθασμένην σχέσιν μας μέ τήν Ἐκκλησίαν. Κάθε ἀπόκλισις ἀπό τήν διδασκαλίαν Της εἶναι ἀποξένωσις ἀπό τήν χάριν τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Δι' ὅσους θά ἐπιλέξουν τήν καῦσιν τοῦ νεκροῦ σώματός των, μάλιστα μέ δημοσία δήλωσιν ἀπιστίας εἰς τήν αἰώνιον ζωήν ἤ ἀσεβείας καί περιφρονήσεως τῆς Ἐκκλησίας, εὐλόγως φρονοῦμεν ὅτι δέν ὑπάρχει κανείς ἀπολύτως λόγος νά τελεσθῆ ἐξόδιος Ἀκολουθία ἤ ἐπιμνημόσυνος δέησις, διότι αὐτό πού πρέπει νά σεβασθῆ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀπόρριψις τῆς διδασκαλίας της ἀπό τόν ἴδιον τόν μεταστάντα καί ὄχι ἡ ἐνδεχομένη ἐπιθυμία τῶν συγγενῶν, συνήθως διά κοινωνικούς λόγους, τῆς τελέσεως ἐπικηδείου ἤ ἐπιμνημοσύνου Ἀκολουθίας. Αἱ Ἀκολουθίαι αὐταί προϋποθέτουν τήν πίστιν καί τήν ἐλπίδα τοῦ ἀποθανόντος εἰς τήν μετά θάνατον ζωήν καί τόν σεβασμόν του εἰς τήν Ἐκκλησίαν. Δέν τελοῦνται διά κοινωνικούς λόγους ἀλλά ἀποτελοῦν προσευχάς καί ἐκτενεῖς δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἐκφράζει τήν ἀγάπην Της εἰς τόν ἀποθανόντα ὡς πίστιν εἰς τόν Κύριον, ἐλπίδα εἰς τήν σωτηρίαν, πόθον μετοχῆς εἰς τήν αἰώνιον ἐξανάστασιν καί αἴτησιν συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν παρά τοῦ Κυρίου. Πῶς νά ψάλωμεν «Μακαρία ἡ ὁδός...» εἰς κάποιον πού δηλώνει πίστιν εἰς τήν μετά θάνατον ἀνυπαρξίαν του;

Συνεπῶς ἡ Ἁγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία δέν θά πρέπει νά ἀπομειώση τόν ἀπόλυτον χαρακτῆρα αὐτῆς τῆς διδασκαλίας Της, διότι μία ἐνδεχομένη σχετική πρᾶξις θά ἀποδυναμώση τήν σχέσιν αὐτῆς μέ τήν ἀλήθειαν. Κατά ταῦτα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θεοσώστῳ Μητροπόλει σεβόμενοι ἀπολύτως τήν ἐλευθερίαν ἐπιλογῆς τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀλλά καί τά θέσφατα καί δόγματα τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, γνωρίζομεν εἰς πάντας ὅτι δέν θά ἐπιτρέψωμεν τήν τέλεσιν ἐπικηδείου ἤ ἐπιμνημοσύνου Ἀκολουθίας εἰς οἱονδήποτε θά ἐπιλέξη συνειδητῶς τήν ἀποτέφρωσιν τοῦ νεκροῦ σώματός του ἀρνούμενος ἔργῳ τήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν.

Μετ' εὐχῶν
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ».

Θυρανοίξια βυζαντινοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου

Τὴν Κυριακὴ τὸ ἀπόγευμα, 20 Ἰουνίου ἐ.ἔ. τελέστηκαν τὰ θυρανοίξια τοῦ ἀναστηλωμένου βυζαντινοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὰ Λουκίσια (Ἀνατ. Βοιωτία) μὲ τὴν παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου. Τὸν ἑσπερινὸ τέλεσε ὁ Μητροπολίτης Θηβῶν κ. Γεώργιος.

Ὁ Ἱ. Ναὸς διακρίνεται γιὰ τὴν ἐπιμέλεια τῆς κατασκευῆς του, τὶς ἰσορροπημένες ἀναλογίες του, τὴν καθαρότητα καὶ συμμετρία τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ του σχεδίου. Ὡστόσο, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου εἶχε ἐγκαταλειφθεῖ, εἶχε ὑποστεῖ σοβαρὲς φθορὲς καὶ εἶχε σχεδὸν ἐρειπωθεῖ. Τὸ ἔργο τῆς ἀναστήλωσης τοῦ μνημείου πρα-γματοποιήθηκε τὴν περίοδο 2006-2009 ἀπὸ τὴν 23η Ἐφορεία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Χαλκίδας, μὲ χρηματοδότηση ἀπὸ τὸ Γ' Κοινοτικὸ Πλαίσιο Στήριξης.

Τὸ μνημεῖο, ποὺ χρονολογεῖται στὸ β' μισὸ τοῦ 11ου αἰώνα καὶ κατέχει σημαντικὴ θέση στὴν ἱστορία τῆς βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας λόγω τοῦ σπάνιου ἀρχιτεκτονικοῦ του τύπου, εἶχε ἤδη ἐπισημανθεῖ ἀπὸ τοὺς κορυφαίους βυζαντινολόγους Α. Megaw καὶ Α. Ὀρλάνδο στὴ δεκαετία τοῦ 1930.

α.κ.

Ψήφισμα τοῦ Καναδικοῦ Κοινοβουλίου διὰ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης

Συμφώνως μὲ ἀνταπόκρισιν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων ΑΠΕ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ἰουνίου:

«Μὲ πρωτοβουλία τοῦ ἑλληνοκαναδοῦ ὁμοσπονδιακοῦ βουλευτῆ τῶν Φιλελευθέρων Τζὸν Κάννη τὸ καναδικὸ κοινοβούλιο "πέρασε" ὁμόφωνα ψήφισμα, μὲ τὸ ὁποῖο ζητάει ἀπὸ τὴν καναδικὴ κυβέρνηση νὰ ὑποστηρίξει τὴ διεθνῆ ἐκστρατεία γιὰ τὴν ἐπαναλειτουργία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Ὁ Τζὸν Κάννης, καταθέτοντας τὸ ψήφισμα, εἶπε: "Τὸ Κοινοβούλιο ἐκφράζει ὑποστήριξη γιὰ τὴν ἐπαναλειτουργία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ ἀναγνωρίζει τὸ ἵδρυμα ὡς σημαντικὸ κομμάτι τῆς ὀρθόδοξης πίστης καὶ τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ". Ὁ Τζὸν Κάννης, ὁ ὁποῖος ἔπεισε τοὺς συναδέλφους του στὸ καναδικὸ κοινοβούλιο νὰ περάσουν ὁμόφωνα τὸ ψήφισμα, ἐξήγησε: "Ἡ παγκόσμια κοινὴ γνώμη πρέπει νὰ καταδικάσει τὸ κλείσιμο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ νὰ τὸ θεωρήσει ὡς κατάφωρη παραβίαση τῆς βασικῆς ἀρχῆς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Πιστεύω, πὼς ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ τὴν Τουρκία νὰ λύσει αὐτὸ τὸ θέμα, νὰ σταματήσει τὴν παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων καὶ θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν στὴν Τουρκία καὶ νὰ ἐπιτρέψει ἄμεσα τὴν ἐπαναλειτουργία τῆς Θεολ. Σχολῆς τῆς Χάλκης".

Τὸ ψήφισμα ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὸ Καναδικὸ Κοινοβούλιο στὶς 15 Ἰουνίου. Μιλώντας στοὺς δημοσιογράφους ὁ ἑλληνοκαναδὸς ὁμοσπονδιακὸς βουλευτὴς ἀνέφερε: "Ἡ ὑπερψήφιση τοῦ ψηφίσματος μᾶς φέρνει πιὸ κοντὰ στὸ στόχο, ποὺ εἶναι νὰ ἐπαναλειτουργήσει ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ νὰ προστατευεῖ ἀπὸ τὸ νόμο τῆς χώρας. Τὸ καναδικὸ κοινοβούλιο πρόσθεσε τὴ φωνή του στὶς τόσες, ποὺ ζητοῦν ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κυβέρνηση νὰ πράξει τὸ σωστό, νὰ σεβαστεῖ τὰ ἀνθρώπινα καὶ θρησκευτικὰ δικαιώματα τῶν ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀνὰ τὸν κόσμο".

α.κ.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΝΗ ΑΛΗΘΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

*Τοῦ **Ἀρχιμανδρίτου Ἰωὴλ Κωνσταντάρου**,*
Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κονίτσης

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, σύμφωνα μὲ τὴν ἀποκάλυψη ποὺ φανέρωσε ὁ ἴδιος ὁ Θεός, καὶ ἡ ὁποία ὑπάρχει καὶ διασφαλίζεται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, πλάστηκε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση Θεοῦ. Εἶναι θεῖον ὄν, συγγενεύει καὶ τείνει πρὸς τὸν Θεό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο καὶ κατάγεται. Ὅπως διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ὁμιλία του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους «τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν» (Πράξ. Ἀπ. ιζ' 28), δηλ. διότι ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεὸ καταγόμαστε.

Ὁ δὲ Ἱερὸς Αὐγουστῖνος ἔλεγε τοὺς ἑξῆς ὑπέροχους λόγους: «γιὰ Σένα, ὦ Θεέ μου, μᾶς ἔπλασες καὶ εἶναι ἀνήσυχη ἡ καρδιά μας, μέχρις ὅτου ἀναπαυθεῖ σὲ ἐσένα». («Fecicti nos, Domine, ad te, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te»)...

Φυσικὰ ἡ ἔμφυτη αὐτὴ καὶ ἰσχυρὴ ὁρμὴ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς πρὸς τὸν ἄπειρο Θεό, ὥστε μακρὰν αὐτοῦ ποτὲ νὰ μὴ βρίσκει ἡσυχία, μαρτυρεῖ τὴν εὐγένεια καὶ τὴν ἀνωτερότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Παρὰ πολλοὶ μάλιστα μεγάλοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ὁδήγησαν μὲ τὴν σοφία τους καὶ τὶς ἐπιστημονικές τους ἔρευνες τὴν ἀνθρωπότητα σὲ πρόοδο καὶ εὐημερία, ὑπῆρξαν εὐσεβέστατοι καὶ πίστευαν βαθειὰ στὸν Θεό. (Μιὰ ματιὰ ἂν ρίξουμε στὸν Σωκράτη, Πλάτωνα, κατόπιν στοὺς μεγάλους πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ στὴ συνέχεια σὲ μεγάλους ἐπιστήμονες, ἐπιβεβαιώνεται τοῦ λόγου τὸ ἀληθές).

Ὁπωσδήποτε ἡ πίστη αὐτὴ στὸν Θεὸ βοηθᾶ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ὁπλίζει μὲ θάρρος καὶ ἀσυνήθιστες ψυχικὲς δυνάμεις σὲ ὅλες τὶς δύσκολες περιστάσεις καὶ τὶς ποικίλες δοκιμασίες τοῦ βίου.

Πράγματι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποδέχεται τὸν Θεό, ὅπως μάλιστα τὸν διδάσκει ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας, τότε δὲν ἔχει νὰ φοβηθεῖ τίποτε ἀπολύτως. Ὁ λόγος τοῦ προφητάνακτος Δαβίδ: «Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος» (Ψαλμ. 117, 6), ἀποτελεῖ μιὰ ὄμορφη καὶ δυναμική πραγματικότητα, τὴν ὁποία βιώνουν οἱ συνειδητοὶ καὶ μόνο πιστοί.

Βεβαίως, στὸ σημεῖο αὐτό, πρέπει νὰ δοῦμε τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: «γιατί ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς, οὐδέποτε εἶχαν τὴν ἰδία πίστη καὶ τὴν αὐτὴ θρησκεία; Γιατί δὲν πίστευαν καὶ δὲν πιστεύουν στὸν ἴδιο Θεό, καὶ συγκεκριμένα στὸν τριαδικὸ Θεό, ποὺ πιστεύουμε ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, δοθέντος ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέκνα Τοῦ μοναδικοῦ Θεοῦ;».

Ὄντως, αὐτὸ εἶναι ἕνα πολὺ σπουδαῖο ἐρώτημα, τὸ ὁποῖο χρήζει ἀπαντήσεως καὶ μάλιστα σοβαρῆς καὶ ἱκανοποιητικῆς.

Ἡ ἀπάντηση, φίλοι μου, εἶναι ἡ ἑξῆς, μὲ πολὺ ἁπλὰ λόγια: Ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἁμαρτία, διέστρεψαν τὴν ἔμφυτη τοῦ ἀνθρώπου θρησκευτικὴ ὁρμὴ καὶ συνετέλεσαν, ὥστε νὰ διαμορφωθοῦν πολλὲς καὶ διάφορες θρησκεῖες, νὰ δημιουργηθεῖ ἕνα μωσαϊκὸ θρησκειῶν, ποὺ ἡ καθεμιὰ διεκδικεῖ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της τὴν ἀλήθεια!

(Σημείωση: Βεβαίως, θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ τονίσουμε ὅτι τὸν περασμένο αἰῶνα ξεκίνησε μιὰ προσπάθεια, ποὺ σκοπὸ εἶχε καὶ ἔχει, νὰ δείξει ὅτι ὅλες μαζὶ οἱ θρησκεῖες, μποροῦν ταυτοχρόνως νὰ συνυπάρχουν καὶ ὅλες μαζὶ κατὰ κάποιο τρόπο ἐκφράζουν τὴν ἀλήθεια καὶ ὁδηγοῦν σὲ αὐτή).

Πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ κίνημα τοῦ οἰκουμενισμοῦ, τὸ ὁποῖο μέσα στὴ χοάνη του τείνει νὰ δημιουργήσει μιὰ «ὑπερεκκλησία», ἡ ὁποία δῆθεν ἔχει «καταργήσει» τὶς ποικίλες διαφορές, παρουσιάζοντας στὸ ὄνομα τῆς «ἀγάπης» καὶ τοῦ «κοινοῦ δρόμου» πρὸς τὸν Θεό, ἕνα ἑτερόκλιτο συνονθύλευμα κοσμοθεωριῶν, ποὺ ὁδηγεῖ τὰ πρόσωπα καὶ τὶς καταστάσεις σ' ἕνα καθαρὸ θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ καὶ πολιτικὸ διεθνισμὸ μὲ ἀνεξέλεγκτα ὁπωσδήποτε ἀποτελέσματα.

Γιὰ τὸ θέμα ὅμως τοῦ οἰκουμενισμοῦ καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων του θὰ γίνει εἰδικὸς λόγος ἀργότερα.

ΑΣ ΔΟΥΜΕ ὅμως τὸ θέμα μας ἀναλυτικότερα. Φυσικὲς λέγονται οἱ θρησκεῖες, τὶς ὁποῖες διαμόρφωσε ὁ ἄνθρωπος μόνος του, μὲ τὶς δικές του πνευματικὲς δυνάμεις καὶ μὲ τὴ φαντασία του.

Ἡ εἰδωλολατρία, γιὰ παράδειγμα, ὅλων τῶν ἀρχαίων λαῶν καὶ μερικῶν συγχρόνων φυλῶν στὴν Ἀφρικὴ ἀνήκει στὶς φυσικὲς θρησκεῖες. Αὐτὲς οἱ φυσικὲς θρησκεῖες ἦταν κατὰ κανόνα πολυθεϊστικές, διότι σ' αὐτὲς λατρεύονταν καὶ τιμῶνταν ὡς θεοὶ διάφορα ὄντα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φυσικὰ φαινόμενα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, τὰ ἄστρα, οἱ θάλασσες, τὰ ὄρη, οἱ ἄνεμοι, τὸ φῶς, τὰ δάση, τὰ θηρία, ἀκόμα καὶ οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ἥρωες τῆς φυλῆς, σὲ πολλὲς περιπτώσεις λατρεύονταν ὡς θεοί. Οἱ λαοί, λοιπόν, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἐθεοποίησαν τὰ ὄντα αὐτὰ καὶ τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως λέγονται εἰδωλολάτρες καὶ ἡ θρησκεία τους ὀνομάζεται εἰδωλολατρική.

Αὐτὴ ἡ εἰδωλολατρεία ὀνομάζεται καὶ πολυθεΐα ἢ πολυθεϊσμὸς καὶ τοῦτο, διότι εἶναι πίστη σὲ πολλοὺς θεούς. Καὶ φυσιολατρία, διότι εἶναι λατρεία καὶ θεοποίησις τῶν φυσικῶν ὄντων καὶ φαινομένων.

Φυσικά, ἡ εἰδωλολατρία καταδικάζεται ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ ὡς τὸ χειρότερο καὶ τὸ μεγαλύτερο τῶν ἁμαρτημάτων, διότι ὁ εἰδωλολάτρης ἄνθρωπος, ἀντὶ νὰ λατρεύσει τὸν Θεό, τὸν δημιουργὸ ὅλων τῶν ὁρατῶν καὶ τῶν ἀοράτων, ἀποδίδει τὴν λατρεία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ στὰ κτίσματα καὶ στὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ.

[Ἀκριβῶς τὴν τάση αὐτὴ πλὴν τῶν ἄλλων, θέλει νὰ χτυπήσει ὁ ἱερὸς ὑμνωδὸς τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὸν ὑπέροχο Ἀκάθιστο ὕμνο στὴν ζ' ᾠδή: «Οὐκ ἐλάτρευσαν, τῇ κτίσει οἱ θεόφρονες, παρὰ τὸν Κτίσαντα...», λόγος βέβαια ποὺ ἰσχύει καὶ γιὰ ὁρισμένους σύγχρονους «φυσιολάτρες», οἱ ὁποῖοι στὸ ὄνομα τῆς «προστασίας τοῦ περιβάλλοντος» φτάνουν στὸ ἄλλο ἄκρο καὶ κάποιες φορὲς δίνουν στὰ ὑλικὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ἰδιότητες ποὺ ἔχει μόνο ὁ Θεὸς ἢ ὁρισμένοι ἄλλοι ποὺ ἀνήκουν σὲ θρησκευτικὲς ὁμολογίες συμπροσεύχονται μπροστὰ σὲ γαλάζιες γυάλινες σφαῖρες καὶ μπροστὰ σὲ πάγους, γιὰ τὸ καλὸ δῆθεν τοῦ «πλανήτου»... Προφανῶς γιὰ νὰ ὑπομνηματίσουν τὸν θεόπνευστο λόγο τοῦ Ἀποστόλου Ἰούδα «...ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται» (Ἰούδα 13)].

ΑΠΟΚΕΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ τώρα ἔχουν χαρακτηριστεῖ οἱ θρησκεῖες ἐκεῖνες, τὶς ὁποῖες ἀποκάλυψε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς στοὺς ἀνθρώπους, μέσω διαφόρων «φωτισμένων» ἀνδρῶν.

Ὁπωσδήποτε ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, καὶ μάλιστα οἱ Ὀρθόδοξοι, παραδεχόμαστε ὅτι μόνο ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκεία, μαζὶ φυσικὰ μὲ τὴν Ἰουδαϊκὴ πίστη στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὴ σωστή της βέβαια μορφή, ὅπως αὐτὴ βιώθηκε ἀπὸ τοὺς Πατριάρχες καὶ τοὺς Προφῆτες καὶ ὅσους ἔμειναν ἐντὸς τοῦ γνησίου πνεύματος τῆς ἀναμονῆς τοῦ Λυτρωτοῦ.

Τῆς Χριστιανικῆς «θρησκείας» ἱδρυτὴς εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλες θρησκεῖες ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι «ἀποκεκαλυμμένες», διότι οἱ ἱδρυτές τους δίδαξαν αὐτές, ἀφοῦ «φωτίστηκαν» ἀπὸ τὸν «θεό», ὅπως ὁ Ζωροαστρισμός, ὁ Βουδισμός, ὁ Μωαμεθανισμός.

Οἱ ἀποκεκαλυμμένες αὐτὲς θρησκεῖες, ἐπειδὴ διδάσκουν συνήθως πίστη σὲ ἕνα θεό, ὀνομάζονται καὶ μονοθεϊστικές, σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς ἄλλες, ποὺ εἶναι πολυθεϊστικές.

Κλείνοντας καὶ τὸ ἄρθρο αὐτό, θὰ πρέπει νὰ σημειώσουμε τοῦτο:

α) Χρησιμοποιοῦμε τὶς ἔννοιες καὶ τοὺς ὅρους συμβατικά, καὶ γιὰ νὰ προχωρήσουμε στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ὅλου θέματος.

β) Σὲ Χριστιανικοὺς θεολογικοὺς κύκλους τίθεται κατὰ καιροὺς τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: «Ὁ Χριστιανισμὸς ἐντάσσεται στὶς θρησκεῖες;». Βέβαια, γιὰ τοὺς Ἱστορικούς, τοὺς Κοινωνιολόγους, τοὺς Δημοσιολόγους κ.ἄ. ἡ ἀπάντηση εἶναι καταφατική. Πολλοὶ ὅμως θεολόγοι ἀπαντοῦν ἀρνητικά: «Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀνήκει στὶς θρησκεῖες. Εἶναι Ἐκκλησία». Θρησκεία εἶναι ἡ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀνακαλύψει τὸν Θεό, ἀντιθέτως, Ἐκκλησία–Χριστιανισμὸς (Ὀρθοδοξία), εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἴδιου του Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο μέσα στὴν Ἱστορία.

Εἶναι ἐπίσης ἐνδιαφέρον ὅτι ἐκπρόσωποι καὶ ἄλλων θρησκειῶν (π.χ. Βουδιστές, Ἰνδουϊστές), ἀρνοῦνται ὅτι ἡ διδασκαλία τους ἀνήκει στὶς θρησκεῖες. Προτιμοῦν νὰ ὀνομάζουν τὸ σύστημά τους «φιλοσοφία» ἢ «ψυχολογία».

Βεβαίως, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ὁρισμό, ποὺ δίνει κανεὶς στὸν ὅρο θρησκεία καὶ ἀπὸ ποιὰ ὀπτικὴ γωνία ἐξετάζει κανεὶς τὸ ὅλο θέμα.

Πάντως, στὴν Καινὴ Διαθήκη, βλέπουμε νὰ ὑπάρχει ἡ λέξη «θρησκεία». Συγκεκριμένα, στὴν καθολικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἰακώβου (Α' 27) ἀναφέρεται: «θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, αὕτη ἐστίν...».

Κατὰ τὴν ἔκφραση τοῦ καθηγ. Λέον. Φιλιππίδου: «ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ὑπερθρησκεία», «ἡ μονὴ ἀληθὴς θρησκεία». Ἴσως θὰ ἦταν προτιμότερη ἡ ἑξῆς διατύπωση: «Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι θρησκεία. Εἶναι ἡ ὑπέρβαση τοῦ γεγονότος τῆς θρησκείας».

p.ioil@freemail.gr

Ἄογια Ο.Τ.

Προσέφερον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ «Ο.Τ.» εἰς ΕΥΡΩ» εἰς μνήμην π. Μάρκου Μανώλη:

Ἀνώνυμος, Ἀθήνα, 250,00. Ἀνώνυμος, Ν. Ἐρυθραία, 200,00. Ἁρμόδιος Μόρος, 50,00. Ἀνώνυμος, Ἄνοιξις, 1.000,00. Ἀνώνυμος, Ἀθήνα, 450,00.

Ὁ «Ο.Τ.» εὐχαριστεῖ θερμῶς τοὺς εὐγενεῖς δωρητὰς καὶ εὔχεται, ὅπως ὁ Κύριος χαρίσῃ αὐτοῖς ἀντὶ τῶν ἐπιγείων τὰ ἐπουράνια.

Γιὰ τὶς ὁμιλίες τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀθανασίου Μυτιληναίου σὲ CD

Βασίλειος Παπαδόπουλος
Τ.Θ 40909, Μικροχώρι
19014 Καπανδρίτι
Τηλ. 22950.56080, 6946.004 136

Εἶχε προαναγγελθῆ ἀπὸ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον τονίζει ἡ Ἱ. Μητρόπολις

ΔΙΑΤΙ ΠΑΡΗΤΗΘΗ Ο ΒΟΗΘΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ;

Καλαβρύτων: Διατὶ δὲν θὰ παραιτηθῶ μετὰ τὴν λανθασμένην ἐπιλογήν μου νὰ ζητήσω ὡς βοηθὸν τὸν Κερνίτσης. Θὰ παραμείνω μάχιμος εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ παραίτησις τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Προκοπίου ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ βοηθοῦ τοῦ Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. Ἀμβροσίου καὶ ἡ ἐκλογή του ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας εἰς τὴν θέσιν Βοηθοῦ τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας κ. Ἀλεξίου προεκάλεσε πολλοὺς προβληματισμοὺς εἰς τὸν πιστὸν λαόν, διότι οὐδεὶς τὸν ἐνημέρωσε διὰ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους παρητήθη ἀπὸ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων κ. Ἀμβροσίου. Διὰ τὴν παραίτησιν ἐξέδωσεν ἀνακοίνωσιν μόνον ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων, ἐνῶ ὁ Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος εἰς ἄρθρον του εἰς τὴν προσωπικήν του ἱστοσελίδα ἐκφράζει τὴν προσωπικήν του πικρίαν, διότι ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἐπιλογήν του ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Κερνίτσης. Σχετικῶς μὲ αἴτια τῆς παραιτήσεως τοῦ Κερνίτσης εἰς τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τονίζονται τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Προκόπιος μὲ τὴν ἀπὸ 12ης Ἰουνίου 2010 ἐπιστολή του πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀμβρόσιο ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὴ θέση τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Σεβ. κ. Ἀμβρόσιος ἔκαμε ἀποδεκτὴ τὴν παραίτηση καὶ τὴν προώθησε αὐθημερὸν πρὸς τὴν συνεδριάζουσα Διαρκῆ Ἱερὰ Σύνοδο.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος μὲ τὴν ἀπὸ 18ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἀπόφασή της ἀποδέχθηκε τὴν παραίτηση τοῦ Ἐπισκόπου, παρέπεμψε δὲ τὸ ζήτημα αὐτὸ γιὰ ἐπικύρωση πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία συνέρχεται ἀπὸ 22ας ἕως 23ης Ἰουνίου ἐ.ἔ.. Στὴν Ἡμερησία Διάταξη ἀνέγραψε τὸ θέμα ὡς ἑξῆς: "Ἐπικύρωσις τῆς ἀπὸ 18ης Ἰουνίου 2010 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου περὶ ἀποδοχῆς τῆς ὑποβληθείσης... παραιτήσεως τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Προκοπίου ἀπὸ τῆς θέσεως βοηθοῦ Ἐπισκόπου παρὰ τῇ Ἱ.Μητροπόλει Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας".

Ἔτσι λοιπὸν ἔλαβε τέλος μιὰ πονεμένη ἱστορία, ἡ ὁποία ἤδη ἀπὸ τὸν περασμένο Φεβρουάριο εἶχε προμηνύσει τὴν ἐξέλιξή της. Ὁ Θεοφιλέστατος κ. Προκόπιος, ζῶντας στὴν Ἀθήνα καὶ σὲ ἕνα πολὺ μεγάλο Ἱ. Ναό, δὲν κατώρθωσε νὰ ἐγκλιματισθῆ στὶς συνθῆκες μιᾶς μικρῆς Ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦν μικρὲς καὶ κυρίως ὀρεινὲς ἐνορίες.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας σὲ προηγούμενη ἀναφορά του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἔγραψε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

"Ὁ Θεοφιλέστατος κατὰ τὴν ἐνταῦθα ὑποδοχή του, μεταξὺ ἄλλων εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:...

Θὰ καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν, γιὰ νὰ ἀποβῶ λαμπὰς ἄσβεστος, ποὺ καίγεται, διὰ νὰ φωτίζη τοὺς πάντας'. Αὐτὴ ἡ λαμπὰς ἐφώτισεν ἀπὸ τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 2009 ἕως καὶ τῆς 28ης Ἰανουαρίου 2010"!

Τελικὰ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐπιστέγαζε αὐτὴ τὴν ἀναφορά του μὲ τὰ ἑξῆς λόγια:

"Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, Ἀθελήτως, ἐζημίωσα τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτόν μου!

Ἐκφράζω πρὸς Ὑμᾶς τὴν βαθυτάτην λύπην μου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν μεταμέλειάν μου, διὰ τὸ σφάλμα μου! Εἶμαι ἕτοιμος νὰ δεχθῶ τὴν ἐκ μέρους Ὑμῶν οἱανδήποτε ἐπιτίμησιν καὶ τιμωρίαν. Ὁ Θεὸς ἂς μὲ ἐλεήση".

Κάποιος ἐκ τῶν Ἀρχιερέων ὑπέβαλε στὸ Σεβ. κ. Ἀμβρόσιο τὴν ἑξῆς ἐρώτηση:

"Σεβασμιώτατε, κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ τοῦ Θεοφιλεστάτου Βοηθοῦ Ἐπισκόπου σας κ. Προκοπίου στὸ Αἴγιο εἴχετε δηλώσει ἐπισήμως ὅτι τὸν ὑποδέχεσθε ὡς τὸν ἐν δυνάμει Διάδοχό σας. Τώρα πλέον τί σκέπτεσθε; Θὰ παραιτηθῆτε, ὅταν συμπληρώσετε τὸ 75ο ἔτος τῆς ἡλικίας σας;".

Καὶ ὁ Σεβασμιώτατος ἀπήντησε:

"Πράγματι αὐτὴ ἦταν καὶ ἡ σκέψη μου καὶ ἡ ἀπόφασή μου. Τώρα ὅμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Μὲ ὅσα συνέβησαν θεωρῶ ὅτι ὁ Κύριος μου ἔστειλε τὸ μήνυμα, ὅτι ὄχι μόνο δὲν πρέπει νὰ παραιτηθῶ, ἀλλὰ καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἴσως δὲ καὶ ὁριστικὰ πλέον, κάθε σκέψη περὶ παραιτήσεώς μου. Ὁ Ἀρχιερεὺς φεύγει, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν καλέσει κοντά Του. Συνεπῶς κάθε σχετικὴ ἀνακοίνωση ἢ ἀναφορά μου περὶ παραιτήσεώς μου, ποὺ εἶχε γίνει ἕως χθές, ἀπὸ σήμερα ἀνακαλεῖται καὶ ὑπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα παύει νὰ ἰσχύει! Τὸ μέλλον μας ἀνήκει στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ! Αὐτὸ ἄλλωστε διαμηνύθηκε προσφάτως καὶ ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία δὲν ἀποδέχθηκε τὴν παραίτηση τοῦ Σεβ. Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου.

Ἀφήνω, λοιπόν, τὴ ζωή μου στὰ χέρια τοῦ Κυρίου μου καὶ θὰ συνεχίσω νὰ ἀσκῶ τὰ ἱερὰ καὶ ἀρχιερατικά μου καθήκοντα ὅσο καιρὸ οἱ δυνάμεις μου θὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέπουν καὶ καθ' ὃ μέτρον ὁ Θεὸς θὰ μὲ φωτίζει, ὅτι πρέπει νὰ μὴ ἐγκαταλείψω τὴν Ἐπισκοπή μου καὶ τὴν ἔπαλξη αὐτή, τὴν ὁποία, —κατ' ἄκρα συγκατάβαση— ἐμπιστεύθηκε στὴν ἀναξιότητά μου

Δοξάζω τὸν Πανάγαθο Θεό, διότι ἡ εἴδηση τῆς παραιτήσεως τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου μας, καθὼς προεικάζω, θὰ γίνει δεκτὴ μὲ μεγάλη ἀνακούφιση τόσο ἀπὸ τὸν ἱερὸ Κλῆρο, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ Λαὸ τῆς Μητροπόλεώς μας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖο γιὰ μένα θὰ συνεχίζει νὰ ἀποτελεῖ μιὰ πονεμένη ἱστορία τῆς ζωῆς μου, δὲν πρόκειται νὰ ἐπανέλθω"».

Τὰ σχόλια τοῦ Καλαβρύτων

Ὁ Μητροπολίτης Καλαβρύτων εἰς σχόλιον, τὸ ὁποῖον κατεχώρησεν εἰς τὴν ἱστοσελίδα του κατὰ τὴν 22αν Ἰουνίου σχολιάζει διὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Κερνίτσης ἀπὸ Βοηθόν του. Καταχωροῦμε τὰ ἀκόλουθα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν σχολίων:

«Μὲ τὴν παραίτηση αὐτὴ τοῦ Βοηθοῦ μας μιὰ πονεμένη γιὰ μένα ἱστορία ἔφθασε στὸ τέρμα της! Οἱ ὁραματισμοί μου γκρεμίσθηκαν! Τὰ ὄνειρά μου ἀποδείχθησαν "ὄνειρα θερινῆς νυκτός"! Πολλοὶ τώρα θὰ γελάσουν εἰς βάρος μου! Ἔσφαλα! Δική μου ἦταν ἡ ἐπιλογὴ τοῦ προσώπου, δικό μου βέβαια εἶναι καὶ τὸ λάθος! Ἴσως–ἴσως, ἄθελά μου βέβαια, ὑπέβαλα σὲ ψυχικὴ δοκιμασία καὶ ἕνα σεμνὸ Κληρικὸ τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸν π. Προκόπιο Πετρίδη! Ἐστήριξα ἐλπίδες σὲ ἕνα κληρικὸ καὶ παληὸ καλὸ φίλο καὶ τελικὰ ἔπεσα ἔξω! Αὐτὴ ὅμως εἶναι ἡ ζωή! Ὡς ἄνθρωποι κάνουμε λάθη. Ὁμολογῶ τὸ σφάλμα μου καὶ παρακαλῶ τὸν φιλάνθρωπο Θεὸ νὰ μὲ συγχωρήσει.

Σηματοδοτεῖ ἐξελίξεις

Ἡ παραίτηση τοῦ Βοηθοῦ μας κ. Προκοπίου θὰ σηματοδοτήσει ἀσφαλῶς ἐξελίξεις στὴν Ἐκκλησία. Διότι γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ κλονίζει τὸ θεσμὸ τῶν Βοηθῶν Ἐπισκόπων, γιὰ τὸν ὁποῖο στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας πολλὲς ἐπιφυλάξεις ὑπῆρχαν. Μὲ ἀγαθὴ προαίρεση ἀγωνίσθηκα σθεναρῶς, γιὰ νὰ στηριχθῆ αὐτὸς ὁ θεσμός. Οἱ Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί μου Ἀρχιερεῖς, οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ἀποδέχθηκαν τελικὰ τὴν ἱκεσία μου καὶ ὑπερεψήφισαν τὸ αἴτημά μου.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πρώτη κι ὅλας στιγμὴ διεφάνη ὅτι κάτι δὲν πήγαινε καλά! Ὁ ἐψηφισμένος τότε Ἀρχιμ.κ. Προκόπιος, στὴν ἀντιφώνηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου τῆς Ἱεραρχίας, ἀντὶ ἄλλων λόγων ἐτόνισε τὴν ἰδέα **"ξένος"!** Ξένος ἤμουνα ἐδῶ, ξένος ἤμουνα ἐκεῖ, ὡς ξένος μεταβαίνω τώρα καὶ στὸ Αἴγιο, εἶπε τότε ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας. Τελικὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ξεπεράσει τὸ σύνδρομο τῆς "ξενοφοβίας"! Ἡ ζεστὴ ἀγκαλιά μας δὲν κατώρθωσε νὰ τὸν συγκινήσει! Καὶ ἔτσι ἔφθασε στὴν παραίτηση. Κοντά μας ἔμεινε ἀπὸ τῆς 21ης Νοεμβρίου 2009 ἕως καὶ τῆς 28ης Ἰανουαρίου 2010! Τόσο λίγο! Ὥστε ὄχι μόνο δὲν προλάβαμε νὰ "διαφωνήσουμε" ἢ νὰ "μαλώσουμε", ἀλλ' οὔτε κἂν νὰ συνεργασθοῦμε!

Δὲν θὰ παραιτηθῶ

Ὅλα αὐτὰ ἀνήκουν πιὰ στὴν ἱστορία. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἀπέτυχα στὴν ἐπιλογή μου! Ὁ Θεοφιλέστατος κ. Προκόπιος εἶναι ἕνας σεμνός, συντηρητικὸς καὶ παραδοσιακὸς Κληρικός. Θὰ τιμήσει τὴν Ἐκκλησία, ὅπου κι ἂν τοποθετηθῆ, σὲ ὁποιαδήποτε θέση. Πλὴν ὅμως ἐγώ, ἐπιλέγοντάς τον ἐν δυνάμει Διάδοχό μου, ἀπέτυχα στὸ σχεδιασμό μου! Γι' αὐτὸ καὶ μόνο τὸ λόγο κανονικὰ θὰ 'πρεπε νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικό μου Θρόνο. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ σκέφθηκα πολὺ σοβαρά. Ἀλλὰ τὸ ξεπέρασα! Θὰ παραμείνω μάχιμος! Στὶς ἐπάλξεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ συγκρατοῦν ὄχι μόνον οἱ δύσκολες συνθῆκες, τὶς ὁποῖες διέρχεται ἡ Πατρίδα μας, ἀλλὰ καὶ οἱ χαλεποὶ καιροί, ποὺ προμηνύονται γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας, γιὰ τοὺς Κληρικούς μας, γιὰ τοὺς πιστούς. Ἡ Ὀρθοδοξία στὴ Χώρα μας εὑρίσκεται ὑπὸ διωγμόν! Ἡ Ἐκκλησία βάλλεται πανταχόθεν. Ἡ πίστη πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸ χλευάζεται! Οἱ Ἄρχοντες τοῦ Τόπου καὶ γενικῶς οἱ Διοικοῦντες μᾶς περιφρονοῦν, μᾶς εὐτελίζουν! Μὲ ἀφορμὴ τὴν Ἱ. Μονὴ Βατοπαιδίου ρίχνουν ἐναντίον μας τόνους λάσπης! Οἱ θεσμοὶ εὐτελίζονται καὶ ποδοπατοῦνται! Οἱ ἠθικὲς ἀξίες ἀπορρίπτονται! Ὁ Χριστὸς περιφρονεῖται! Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο ἡ παραίτησή μου τὴν ὥρα τούτη θὰ μποροῦσε νὰ θεωρηθῆ ὡς λιποταξία! Παραμένω, λοιπόν, ὄρθιος στὶς ἐπάλξεις! Παρὰ τὰ ὅποια καὶ ὅσα λάθη μου, κάτι ἀκόμη ἔχω νὰ προσφέρω καὶ στὴν Ἐκκλησία μας καὶ στὴν Πατρίδα μας! Ἂν μὴ τι ἄλλο ἔχω τὴν παρρησία μου. Διαθέτω μιὰ ἔντιμη στάση ζωῆς, μιὰ συνέπεια διαχρονική! Ὁ λόγος μου εἶναι Συμβόλαιο! Δὲν ἔχω δύο πρόσωπα. Δὲν ὑποκρίνομαι! Δὲν προδίδω εἴτε τοὺς φίλους μου, εἴτε τὶς ἰδέες μου! Δὲν ἀλλάζω θέσεις σὰν τὰ πουκάμισα! Δὲν ἀλλάζω στρατόπεδα! Διαθέτω ἐπίσης καὶ μιὰ ἔντιμη φωνή! Δὲν βλέπω τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων, ὅσο ψηλὰ καὶ ἂν ἵστανται! "Φίλος μὲν Πλάτων, φιλτάτη δ' ὅμως ἡ ἀλήθεια"! Δὲν χαρίζομαι στοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας. Κτυπάω τὸ μαχαίρι μὲ τὴν γροθιά μου! Μάχομαι καὶ γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία μας καὶ γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα μας. Ὅλα αὐτὰ γίνονται γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ μας, γιὰ τὴν εὔκλεια τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ τὴν Πατρίδα μας! Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο στὴ ζωή μου ἔχω περισσότερους ἐχθροὺς καὶ λιγότερους φίλους! Αὐτὸ εἶναι τὸ τίμημα τῆς παρρησίας στὴν ἐποχή μας. Κάποιος κάποτε εἶπε γιὰ μένα: **"Ὁ Ἀμβρόσιος ἀγαπάει, ἀλλὰ δὲν ἀγαπιέται!".** Μπορεῖ καὶ νὰ εἶχε δίκηο».

Ὁ «Ο.Τ.» μὲ χαρὰν θὰ δημοσιεύσῃ οἱανδήποτε ἀπάντησιν τοῦ πρώην Κερνίτσης καὶ νῦν Χριστιανουπόλεως.

Ὁ Μεσογαίας εἰς ἐκτόξευσιν διαστημοπλοίου

Ὁ Μητροπολίτης Μεσογαίας κ. Νικόλαος μετεβη εἰς τὸ ρωσικὸν κοσμοδρόμιον Μπαϊκονούρ, προσκεκλημένος τοῦ Ἕλληνος κοσμοναύτου Θεοδώρου Γιουρτσίχιν (Γραμματικόπουλος) καὶ παρηκολούθησε τὴν ἐκτόξευσιν τοῦ Ρωσικοῦ διαστημοπλοίου Σογιοὺς ΤΜΑ–19, τὸ ὁποῖον κατευθύνεται πρὸς τὸν Διεθνῆ Διαστημικὸν Σταθμόν. Ὁ Ἕλλην Κοσμοναύτης εἶναι διοικητὴς τοῦ Σογιούζ, εἰς τὸ ὁποῖο ἐπιβαίνουν Ἀμερικανοὶ ἀστροναῦται, ἡ φυσικὸς Σένον Οὐόκερ καὶ ὁ Στρατιωτικὸς Ντάγκλας Οὐΐλοκ.

Ὁ Νεομάρτυς Εὐγένιος Ροντιόνωφ καὶ ἡ μητέρα του

Ὁ νεομάρτυρας Εὐγένιος Ροντιόνωφ γεννήθηκε στὶς 23 Μαΐου 1977 στὸ χωριὸ Κουρίλοβο, κοντὰ στὴ Μόσχα. Ἦταν τὸ μοναδικὸ παιδὶ τῆς οἰκογένειας καὶ βαπτίστηκε Ὀρθόδοξος ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία. Τὸ 1989 ἡ γιαγιά του τὸν πῆγε νὰ ἐξομολογηθεῖ γιὰ πρώτη φορὰ καὶ νὰ κοινωνήσει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ὁ ἱερέας πρόσεξε ὅτι τὸ παιδὶ δὲν φοροῦσε Σταυρό, τοῦ φόρεσε ἕναν τὸν ὁποῖο ὁ μικρὸς Εὐγένιος δὲν ἔβγαλε ποτὲ ἀπὸ πάνω του. Στὶς 13 Ἰανουαρίου 1996 –κατὰ τὴ διάρκεια τῆς θητείας του- τοποθετήθηκε στὰ συνοριακὰ φυλάκια Τσετσενίας-Ἠγκουερίνας. Στὶς 13 Φεβρουαρίου τοῦ ἴδιου ἔτους αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ Τσετσένους. Ἐπὶ 100 ἡμέρες οἱ Τσετσένοι προσπάθησαν νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ βγάλει τὸν Σταυρό του, νὰ ἀρνηθεῖ τὴν πίστη του, νὰ γίνει μουσουλμάνος καὶ δήμιος τῶν ἄλλων Ρώσων αἰχμαλώτων. Ὁ Εὐγένιος τὰ ἀρνήθηκε ὅλα. Μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ στάθηκε ἄκαμπτος. Ὑπέστη ξυλοδαρμούς, βασανιστήρια καὶ ψυχολογικὸ πόλεμο. Τελικὰ τὸν ἔσφαξαν κόβοντας τὸν λαιμό του μὲ μαχαίρι. Ἦταν 23 Μαΐου 1996, ἡ ἡμέρα τῶν γενεθλίων του. Τὸν ἔθαψαν μὲ τὸν Σταυρό του, ἀλλὰ χωρὶς τὸ κεφάλι του.

Ἡ μητέρα του Λιούμποβ Βασίλιεβνα Ροντιόνοβα, μετὰ τὸ μαρτύριο τοῦ υἱοῦ της εἶναι γνωστὴ σὲ ὅλη τὴ Ρωσία καὶ ὄχι μόνον. Ταξιδεύει σὲ ὅλη τὴ Ρωσία, γιὰ νὰ βοηθήσει, ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη, γιὰ νὰ δώσει θάρρος στὶς οἰκογένειες τῶν στρατιωτῶν, ποὺ ἔπεσαν στὸ καθῆκον καὶ νὰ παρηγορήσει ὅσους ἔμειναν ἀνάπηροι. Ἔχει ὀνομασθεῖ ὡς «ἡ μητέρα τῶν Ρώσων στρατιωτῶν». Οἱ Ρῶσοι στρατιῶτες ἔχουν υἱοθετήσει τὸν Νεομάρτυρα Εὐγένιο ὡς τὸν πνευματικό τους προστάτη. Ἡ μητέρα τοῦ Νεομάρτυρα λέγει πὼς ἦταν ὅπως ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας του, δὲν πήγαινε συχνὰ στὴν Ἐκκλησία, ἄκουγε μουσικὴ μὲ τοὺς φίλους του, ἔκανε ἀθλητισμό. Ὡστόσο, δὲν ἔβγαζε ποτὲ τὸν Σταυρό, ποὺ τοῦ χάρισε ἡ γιαγιά του καὶ τοῦ φόρεσε ὁ ἱερέας, στὴν πρώτη ἐξομολόγησή του.

Ἡ Βασίλιεβνα Ροντιόνοβα στάθηκε πρόσωπο πρὸς πρόσωπο μὲ τὸν δολοφόνο τοῦ υἱοῦ της, ὁ ὁποῖος τῆς εἶπε χωρὶς ντροπή, ὅτι ἂν ἔβγαζε τὸν Σταυρό του δὲν θὰ τὸν σκότωνε. Ὁ δολοφόνος τοῦ Εὐγένιου Ρουσλὰν Χαΐκχορογιεφ, ἕνας ἀξιολύπητος ἄνθρωπος, σκοτώθηκε στὶς 23 Αὐγούστου τοῦ 1999 μετὰ ἀπὸ σύρραξη ἀντίπαλων τσετσενικῶν συμμοριῶν.

Ὁ πατέρας τοῦ Εὐγένιου κοιμήθηκε πέντε ἡμέρες μετὰ τὴν κηδεία τοῦ υἱοῦ του. Ἡ μητέρα τοῦ Εὐγένιου δηλώνει: «Ὁ σύζυγός μου ἀγόρασε δέκα σοκολάτες Snicker's, οἱ ὁποῖες ἄρεσαν πολὺ στὸν Ζένια καὶ πῆγε στὸν τάφο του. Τὸν βρῆκαν πεθαμένο ἐκεῖ κοντὰ στὸ Σταυρὸ τοῦ γιοῦ μας». Καὶ συνεχίζει: «Κάθε φορά, ποὺ εἶμαι ἄρρωστη ἐμφανίζεται στὸν ὕπνο μου, μοῦ μιλάει, μὲ ἐνθαρρύνει καὶ γίνομαι καλά...». Πρόσφατα μία εἰκόνα του ἔτρεξε μύρο. Στὸν τάφο του ἔχουν τοποθετήσει ἕναν Σταυρὸ δύο μέτρα ὕψος καὶ ἕνα καντήλι καίει μόνιμα.

Χιλιάδες πιστοὶ ἔρχονται νὰ προσκυνήσουν στὸν τάφο του, κυρίως Ρῶσοι στρατιῶτες, ἀλλὰ καὶ νεαρὰ κορίτσια γιὰ νὰ παρακαλέσουν νὰ βροῦν ἕνα καλὸ παιδί, σὰν αὐτόν.

(Πληροφορίες ἀπὸ proskynitis.blogspot.com)

α.κ.